

Seletuskiri
haridus- ja teadusministri 31. detsembri 2015. a käskkirja nr 486 „Tegevuse
„Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine” toetuse andmise tingimuste
kinnitamine“ muutmise eelnõu juurde

1. SISSEJUHATUS JA EESMÄRK

Käskkirja eelnõuga muudetakse meetme tegevuse 4.2.1 haridus- ja teadusministri 31. detsembri 2015. a käskkirja nr 486 „Tegevuse „Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine” toetuse andmise tingimuste kinnitamine“ (edaspidi *RITA*). Käskkirjaga sätestatakse toetuse andmise tingimused rakendusasutusele „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna 4 „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus“ meetme 4.2 „TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine“ tegevuse 4.2.1 „Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine“ ehk Riigi Teadus- ja Arendustegevuse toetamine ja tegevuse 4.2.3 „TA programm nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades“ eesmärkide elluviimiseks ja tulemuste saavutamiseks. Käskkirja muudetakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 7 lõike 2 punkti 1, § 13 lõike 1 ja § 16 lõike 1 alusel ning *RITA* lisa 1 kinnitatakse uue terviktekstina.

Toetuse andmise tingimuste muutmisega lisatakse tegevuse 1 (Strateegiliste TA tegevuse toetamine) puhul võimalus kohaldada eriolukorra ajal uuringute algatamisele teistsuguseid tingimusi. Nii näiteks antakse elluvijale volitus koondada ministeeriumitelt vajalike uuringute ettepanekud ning kooskõlastada need Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Tegevuse 2 (Teadmistepõhise poliitikakujundamise toetamine) puhul nähakse ette võimalus muuta eriolukorrast tingitud kriitiliste ning kiiret sekkumist nõudvate uuringute omaosaluse määra, mida võib põhjendatud juhtudel langetada kuni 10%-ni uuringu maksumusest. Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna peaekspert Mariann Saaliste (735 0214, mariann.saaliste@hm.ee), õigusosakonna õigusnõunik Kadi Mölder (735 0234; kadi.molder@hm.ee) ja rahandusosakonna välisvahendite juht Inge Oopkaup (735 0279, inge.oopkaup@hm.ee).

2. EELNÕU SISU

Eelnõuga muudetakse *RITA* lisa 1, mis kinnitatakse uue terviktekstina.

Muudatused tehakse järgmistes punktides:

Punkti 4 muudetakse ning pikendatakse alapunktis 4.1. toodud tegevuste 1, 2, 4 ja 5 lõpptähtaegu. Tegevuste 1 ja 2 lõpptähtaja pikendamine on seotud nende tegevuste eelarve suurendamisega seoses COVID-19 epideemiaga ning vajadusega algatada täiendavad kriisiolukorrast tulenevad uuringud. Seni kavandatud uuringud on planeeritud lõpetada 31.augustiks 2022, kuid tulenevalt eriolukorrast nähakse ette võimalus uuringuid läbi viia kuni 31.detsembrini 2022. Samal põhjusel nähakse ette ka tegevuse 4 raames läbiviidava seire ja tegevuse 5 raames infosüsteemide arendamise lõpptähtaja pikendamise võimalus.

Punkti 6 muudetakse ning lisatakse alapunkti 6.1.4. võimalus kohaldada eriolukorra ajal tegevuse 1 raames uuringute algatamisele teistsuguseid tingimusi. Nii näiteks antakse elluvijale volitus koondada ministeeriumitelt ja teistelt asjaomastelt asutustelt vajalike

uuringute ettepanekud sh konsulteerida Haridus- ja Teadusministeeriumi ning vajadusel ka Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoniga (alapunkt 6.1.4.1). Alapunktist 6.1.4.14. eemaldatakse viited tegevuse raames läbiviidavate voorude arvule. Samuti nähakse elluviijale ette võimalus eriolukorras rakendusuuringu alapunktides 6.1.4.1-6.1.4.5. korraldamise tingimusi seoses eriolukorraga osaliselt muuta, lisades toetuse andmise tingimustesse alapunkti 6.1.4.18. Kõik punktis 6.1. tehtavad muudatused on seotud COVID-19 epideemiast tingitud eriolukorraga ning tehakse selleks, et anda vajalike uuringute läbiviimiseks maksimaalne paindlikkus.

Punktis 6.2. muudetakse eriolukorras tingitud kriitiliste ning kiiret sekkumist nõudvate uuringute omaosaluse määra, mida võib põhjendatud juhtudel langetada kuni 10%-ni uuringu maksumusest. Alapunkti 6.2.4. muudatuse eesmärk on maksimaalselt kaasa aidata vajalike uuringute elluviimisele, mis kõrge omafinantseeringu määra tõttu võiksid eriolukorras tegemata jääda.

Punktis 8 on parandatud ebatäpsus seoses väljundnäitajaga „Teadusnõunike ametikohtade arv“. Õige sihttase on 12 teadusnõunikku.

Punktis 10 muudetakse tegevuse eelarvet, suurendades kogueelarvet 1 miljoni euro võrra ning tehes vajalikud muudatused summades seoses vahendite ümbertõstmise ja finantskorrektsioonidega. Täiendavad vahendid kaasatakse tegevuse 4.1.3. „Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine“ arvelt.

Eelarvet muudetakse järgmiselt:

- tegevuse 1 eelarvet suurendatakse 1 600 000 euro võrra ja tegevuse 2 eelarvet 400 000 euro võrra. Tegevuste 1 ja 2 eelarve suurendamine on seotud eriolukorraga seotud kriisi lahendamiseks vajalike uuringute läbiviimisega. Meetme kogueelarvet suurendatakse täiendavate vahendite arvelt. Tegevuste eelarvete proportsioonid võidakse üle vaadata vastavalt vajadusele;
- tegevuse 6 eelarvet vähendatakse 500 000 euro võrra, kuna tegevus 6 toetab suures osas NUTIKAS meedet, mille vahendid hakkavad lõppema;
- tegevuse 3 eelarvet vähendatakse 100 000 euro võrra elluviija kulude arvelt;
- tegevuse 4 eelarvet vähendatakse 150 000 euro võrra elluviija kulude arvelt;
- tegevuse 5 eelarvet vähendatakse 250 000 euro võrra, viies infosüsteemide arendustööd läbi esialgu planeeritud väiksemas mahus.

Tegevuste eelarvete vähendamine ei mõjuta eesmärkide ega väljundnäitajate täitmist. Kõik eesmärgid ja väljundnäitajad saavad täidetud.

Eelarve muudatus on tingitud lisaks ka finantskorrektsiooniotsustest, millest lähtuvalt korrigeerime programmi eelarvet järgmiste summade võrra:

- SOM RITA tegevuse 2 hanke nr RH 206761 osas vähendus 5% (otsus 10.09.2019), summas 415 eurot, toetus 50%, s.okokku 207,50 eurot;
- TÜ RITA tegevus 4 raames reisihanke nr 173292 vähendus 10% (otsus 09.03.2020), summas 308,30+124,08 eurot, kokku= 432,38 eurot.

Kokkuvõtlikult on muudatused eelarves (punkt 10.2) järgmised:

TEGEVUSED ja kindlaksmääratud kulukohad		Tegevuste uus eelarve	Tegevuste kinnitatud eelarve	Muutus
1.	Strateegilise TA tegevuse toetamine	18 141 609,00	16 541 609,00	1 600 000,00
<i>Sh</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	500 000,00	500 000,00	0,00
<i>Sh</i>	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	17 466 609,00	15 966 609,00	1 500 000,00
<i>Sh</i>	<i>Kaudsed kulud</i>	75 000,00	75 000,00	0,00
2.	Teadmispõhise poliitikakujundamise toetamine	5 356 109,92	4 956 524,92	399 585,00
<i>Sh</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	0,00	0,00	0,00
<i>Sh</i>	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	5 356 109,92	4 956 524,92	0,00
<i>Sh</i>	<i>Kaudsed kulud</i>	0,00	0,00	0,00
2.1.	Teadmispõhise poliitikakujundamise toetamine	3 309 550,00	3 309 965,00	-415,00
<i>sh 50% omafin uuringud</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	0,00	0,00	0,00
	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	3 309 550,00	3 309 965,00	-415,00
	<i>Kaudsed kulud</i>	0,00	0,00	0,00
2.2.	Teadmispõhise poliitikakujundamise toetamine	1 646 559,92	1 646 559,92	0,00
<i>sh 40% omafin uuringud</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	0,00	0,00	0,00
	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	1 646 559,92	1 646 559,92	0,00
	<i>Kaudsed kulud</i>	0,00	0,00	0,00
2.3.	Teadmispõhise poliitikakujundamise toetamine	400 000,00	0,00	400 000,00
<i>sh 10% omafin uuringud</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	0,00	0,00	0,00
	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	400 000,00	0,00	400 000,00
	<i>Kaudsed kulud</i>	0,00	0,00	0,00

3.	Teadusnõunike ametikohtade toetamine ministeeriumides	2 026 442,00	2 126 442,00	-100 000,00
<i>sh</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	1 546 276,00	1 646 276,00	-100 000,00
<i>sh</i>	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	233 224,60	233 224,60	0,00
<i>sh</i>	<i>Kaudsed kulud</i>	246 941,40	246 941,40	0,00
3.1.	Teadusnõunike ametikohtade toetamine ministeeriumides	426 442,00	526 442,00	-100 000,00
<i>sh elluviija kulud</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	307 568,00	407 568,00	0,00
	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	57 738,80	57 738,80	0,00
	<i>Kaudsed kulud</i>	61 135,20	61 135,20	0,00
3.2.	Teadusnõunike ametikohtade toetamine ministeeriumides	800 000,00	800 000,00	0,00
<i>sh partnerite kulud 1-2 aasta</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	619 354,00	619 354,00	0,00
	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	87 742,90	87 742,90	0,00
	<i>Kaudsed kulud</i>	92 903,10	92 903,10	0,00
3.3.	Teadusnõunike ametikohtade toetamine ministeeriumides	800 000,00	800 000,00	0,00
<i>sh partnerite kulud 3-4 aasta</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	619 354,00	619 354,00	0,00
	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	87 742,90	87 742,90	0,00
	<i>Kaudsed kulud</i>	92 903,10	92 903,10	0,00
4.	TAI poliitikaseire	1 649 567,62	1 800 000,00	-150 432,38
<i>sh</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	1 095 000,00	1 170 000,00	-75 000,00
<i>sh</i>	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	379 067,62	454 500,00	-75 432,38
<i>sh</i>	<i>Kaudsed kulud</i>	175 500,00	175 500,00	0,00
5.	Infosüsteemide arendus	1 270 000,00	1 520 000,00	-250 000,00
<i>sh</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	107 153,00	107 153,00	0,00
<i>sh</i>	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	1 146 774,05	1 396 774,05	-250 000,00
<i>sh</i>	<i>Kaudsed kulud</i>	16 072,95	16 072,95	0,00

6.	Nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades läbiviidava TA koordineerimine	878 481,02	1 378 481,02	-500 000,00
<i>sh</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	394 505,53	894 505,53	-500 000,00
<i>sh</i>	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	349 799,66	349 799,66	0,00
<i>sh</i>	<i>Kaudsed kulud</i>	134 175,83	134 175,83	0,00
7.	Arendusnõunike ametikohtade toetamine erialaliituses	1 200 000,00	1 200 000,00	0,00
<i>sh</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	900 000,00	900 000,00	0,00
<i>sh</i>	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	1 200 000,00	165 000,00	0,00
<i>sh</i>	<i>Kaudsed kulud</i>	900 000,00	135 000,00	0,00
7.1.	Arendusnõunike ametikohtade toetamine erialaliituses	141 176,47	141 176,47	0,00
<i>Sh elluviija kulud</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	105 882,35	105 882,35	0,00
	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	19 411,76	19 411,76	0,00
	<i>Kaudsed kulud</i>	15 882,35	15 882,35	0,00
7.2.	Arendusnõunike ametikohtade toetamine erialaliituses	1 058 823,53	1 058 823,53	0,00
<i>sh partnerite kulud (15% omafin)</i>	<i>Otsene personalikulu</i>	794 117,65	794 117,65	0,00
	<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	145 588,24	145 588,24	0,00
	<i>Kaudsed kulud</i>	119 117,65	119 117,65	0,00
Horisontaalsed kulud	Horisontaalsed kulud	338 577,06	338 577,06	0,00
	<i>Otsene personalikulu (projektijuht)</i>	294 414,83	294 414,83	0,00
	<i>Kaudsed kulud</i>	44 162,23	44 162,23	0,00
KOKKU		30 860 786,62	29 861 634,00	999 152,62

3. EELNÕU TERMINOLOOGIA

Eelnõus ei esine õigusaktides varem kasutatavaid termineid.

4. EELNÕU MÕJUD JA KÄSKKIRJA RAKENDAMISEKS VAJALIKUD TÄIENDAVID KULUTUSED

Eelnõus tehtavad muudatused ei avalda olulist mõju läbivatele teemadele (regionaalsele arengule, keskkonnahoiule, kodanikuühiskonna arengule, võrdsete võimaluste tagamisele, ühtsele riigivalitsemisele või infoühiskonna edendamisele).

Riigile ja maksumaksjale käskkirja rakendamine täiendavaid rahalisi kulutusi kaasa ei too. Eelnõu rakendamine võimaldab tegevuste vahendite eesmärgipärast ja efektiivsemat kasutamist. Eelnõu rakendamine toob kaasa ministriumite kaasrahastatavate uuringute arvu suurenemise ning erialaliitude teadus-arendusalase teadlikkuse olulise tõusu.

5. TEGEVUSE JÕUSTUMINE

Käskkiri jõustub üldises korras.

6. EELNÕU KOOSKÕLASTAMINE

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks ministriumitele, Riigikantseleile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks SA-le Eesti Teadusagentuur, partnerülikoolidele, Eesti Teaduste Akadeemiale ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele. Ettepanekuid ja märkusi esitasid Rahandusministeerium ja Riigi Tugiteenuste Keskus.

Katrin Pihor
teadusosakonna juhataja